

Paraplunota Economisch Klimaat 2012 - 2030

Paraplunota
Economisch Klimaat
2012 - 2030

INHOUDSOPGAVE

1	DE CONTEXT	6
1.1	Inleiding	7
1.2	Wat verstaan we onder economisch klimaat	7
1.3	Waarom doelen voor het economisch klimaat	8
1.4	Landelijk, provinciaal en regionaal beleid	8
1.5	De gemeentelijke missie en ambities	9
1.6	Waar staan we nu	11
1.7	Proces naar nota economisch klimaat	12
1.8	Voortgang en monitoring	13
1.9	Leeswijzer	13
2	THEMA: “DE ECONOMISCHE BASIS OP ORDE”	14
2.1	Inleiding	15
2.2	Speelveld	15
2.3	Stand van zaken	16
2.4	Hoofdoelen	18
3	THEMA: “LEVENDIGE KERNEN”	20
3.1	Inleiding	21
3.2	Speelveld	21
3.3	Stand van zaken	21
3.4	Hoofdoelen	23
4	THEMA: “TOERISTISCHE BESTEMMING MOERDIJK”	24
4.1	Inleiding	25
4.2	Speelveld	25
4.3	Stand van zaken	25
4.4	Hoofdoelen	27
5	THEMA: “HOOGWAARDIG LOGISTIEK- EN INDUSTRIEEL KNOOPPUNT MOERDIJK”	28
5.1	Inleiding	29
5.2	Speelveld	29
5.3	Stand van zaken	30
5.4	Hoofdoelen	33
6	UITVOERINGSSTRATEGIE	34
6.1	Inleiding	35
6.2	Doel	35
6.3	Thema's	35
	BIJLAGE 1	
	TOTAALOVERZICHT UITVOERINGSSTRATEGIE	38
	BIJLAGE 2	
	RELATIE MET DE ANDERE PIJLERS VAN DUURZAAMHEID	46

1

DE CONTEXT

1.1 Inleiding

De missie van de gemeente is vastgelegd in de "Strategische Visie Moerdijk 2030":

'Moerdijk is in 2030 een gemeente die, gelegen op de as Rotterdam-Antwerpen én als hoogwaardig logistiek centrum van West-Brabant, voor al haar inwoners een leefbare woonomgeving biedt met werkgelegenheid in de nabijheid. Een gemeente met rust, ruimte, recreatie en toeristische mogelijkheden in het westelijke deel en dynamiek, bedrijvigheid en bovenlokale voorzieningen, geconcentreerd in de kern Zevenbergen en het Zeehaven- en Industrieterrein Moerdijk in het oostelijke deel van de gemeente. Een gemeente waarin de kernen hun eigenheid bewaard hebben, maar ook duidelijk één gemeente vormen. Een gemeente met een sociaal gezicht, waar zorg en basisvoorzieningen dichtbij zijn en de menselijke maat geldt. Een gemeente die op een bewonersgerichte, innovatieve, efficiënte en effectieve wijze wordt bestuurd.'

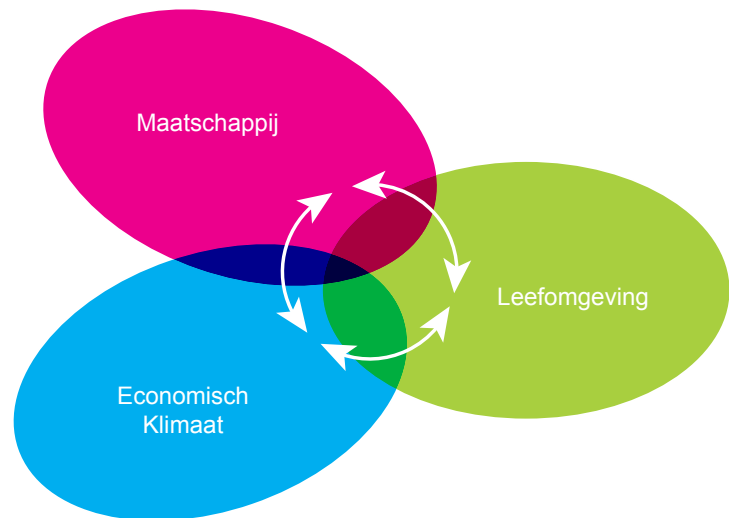
Daarmee zet Moerdijk nadrukkelijk in op een toekomst in het teken van duurzaamheid.

De gemeente wil de mens centraal plaatsen als onderdeel van de samenleving. De samenleving is een samenspel van aspecten die de mens zelf betreffen, de leefomgeving en bedrijvigheid. Moerdijk kiest daarom voor de 'definitie' die betrekking heeft op de 'duurzame samenleving'.

Een duurzame samenleving:

- die voorziet in de behoeften van de tegenwoordige generatie;
- die niet tekort doet aan de mogelijkheden voor toekomstige generaties om in hun behoeften te voorzien;
- waarbij elk individu mogelijkheid heeft om zich in vrijheid te ontwikkelen, binnen een stabiele maatschappij, in harmonie met zijn omgeving.

Duurzaamheid moet niet gezien worden als een nieuw beleidsterrein. Het is een (nieuwe) manier van denken en handelen, waarbij een balans gezocht wordt tussen de pijlers maatschappij, leefomgeving en economisch klimaat. Daarom is ervoor gekozen om al het gemeentelijk beleid opnieuw tegen het licht te houden en te koppelen aan een van deze pijlers. Om dit doel te bereiken worden er drie paraplu-nota's opgesteld. De paraplu-nota's zijn onderling met elkaar verbonden.

Dit principe is in bovenstaand schema weergegeven.

Het beleid van deze drie pijlers wordt in drie paraplu-nota's verwoord: Leefomgeving, Economisch Klimaat en Maatschappij.

Wat is een paraplu-nota?

De paraplu-nota's zorgen ervoor dat er meer samenhang tussen beleid is en er minder beleidsplannen gemaakt worden. Ze zijn bedoeld als kapstok voor alle gemeentelijke beleidsnotities. De gemeentelijke ambities en doelen staan centraal in de paraplu-nota's. Hieraan kan alle beleid en uitvoering verbonden worden. De uitvoeringsstrategie benoemt de hoofdrichting die wordt ingezet om de doelstellingen te realiseren. Er wordt niet op elk afzonderlijk project of activiteit ingegaan. De uitvoering van de paraplu-nota's heeft een dynamisch karakter, zodat kan worden ingespeeld op de actualiteit en tussentijds kan worden bijgestuurd waar nodig, altijd gericht op een duidelijke stip op de horizon. Monitoring, verantwoording en concretisering van de uitvoeringsstrategie gebeurt via de begrotingscyclus; begroting, collegeagenda, bestuursrapportages. De 'stip op de horizon' van de paraplu-nota's is 2030; daar is de visie op gericht. De ambities, doelstellingen en de uitvoeringsstrategie hebben een looptijd tot en met 2016.

1.2 Wat verstaan we onder economisch klimaat?

De pijler 'Economisch Klimaat' richt zich op economie en bedrijvigheid. Economisch Klimaat is het 'klimaat' waarbinnen economische ontwikkeling plaatsvindt. Het bedrijfsleven staat aan de lat om economische groei (toegevoegde waarde, werkgelegenheid) te realiseren, de overheid/gemeente creëert hiervoor de randvoorwaarden.

Zowel een goed ondernemingsklimaat als een goed woonleefklimaat zijn belangrijk voor een gezond economisch

klimaat. Ondernemingsklimaat vanwege de vestigingsmogelijkheden voor een bedrijf, woonleefklimaat, omdat werknemers simpelweg prettig willen wonen, met de daarbij behorende voorzieningen.

1.3 Waarom doelen voor het economisch klimaat?

Economische verhoudingen zijn aan verandering onderhevig. De concurrentiedruk neemt toe door opkomende economieën, zoals China, en technologische ontwikkelingen, zoals internet. Tegelijkertijd kan economische ontwikkeling een grote druk leggen op milieu, bijvoorbeeld uitputting van natuurlijke hulpbronnen, klimaatverandering, verontreiniging en verlies van biodiversiteit. Een duurzaam economisch klimaat is erop gericht dat onze burgers niet alleen vandaag de dag kunnen werken, maar ook in de toekomst. Dat vraagt om een concurrerend bedrijfsleven dat goed kan inspelen op veranderende omstandigheden. Een bedrijfsleven dat maatschappelijk verantwoord ondernemen hoog in het vaandel heeft. Dat vraagt ook om een gezond ondernemingsklimaat, zodat ondernemers er ook kunnen ondernemen. Uiteraard vanuit het besef dat het economisch klimaat van de gemeente Moerdijk deel uitmaakt van een groter geheel.

Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO)

Bij MVO neemt een onderneming de verantwoordelijkheid voor de effecten van haar bedrijfsactiviteiten op mens en milieu. Het bedrijf ziet in 'people en planet'-vraagstukken kansen voor nieuwe producten, diensten of processen die zowel de samenleving als de onderneming ten goede komen. Bedrijven die MVO goed in hun bedrijfsvoering hebben verankerd, presteren gemiddeld beter dan hun concurrenten.

Enkele effecten:

- Een betere marktpositie door kostenvermindering, omzetverhoging en innovatie
- Nieuwe afzet- en samenwerkingsmogelijkheden
- Een sterke reputatie door meer onderscheidend vermogen en vertrouwen bij klanten, op de arbeidsmarkt en in de gemeenschap
- Een sterke bedrijfscultuur; werknemers zijn gemotiveerder, productiever en gezonder als ze door hun werk een positieve bijdrage aan de maatschappij leveren.

Bron: www.mvonederland.nl

Algemene ambitie van de gemeente Moerdijk is een goed, duurzaam ondernemingsklimaat te bieden en ondernemers te stimuleren om maatschappelijk verantwoord te ondernemen. Samen met de doelen vanuit de paraplunota's Leefomgeving en Maatschappij wordt dan een duurzame woon- werk- en leefomgeving gecreëerd, waardoor groei van het aandeel mensen dat binnen de gemeente woont én werkt bevorderd wordt.

1.4 Landelijk, provinciaal en regionaal beleid

Een belangrijk kader voor het gemeentelijk beleid is wet- en regelgeving. Net als de gemeente, gaan rijk en provincie voor een optimale balans tussen people, planet en profit. Op gebied van economie richten rijk en provincie zich de komende jaren op topsectoren. Voor de regio West-Brabant en voor Moerdijk zijn dit maintenance, bio-based economy en logistiek. Als belangrijkste doel wordt het versterken van de concurrentiekracht van Nederland en Noord-Brabant genoemd, vooral internationaal. Voorwaarden om dit te bereiken zijn het garanderen van bereikbaarheid, zorgvuldig ruimtegebruik en innovatie. Dit laatste wordt vooral bereikt door het versterken van een samenwerking tussen overheid, onderwijs en ondernemers.

In de Strategische Agenda West-Brabant is de missie van Duurzame Ontwikkeling als volgt omschreven: “Het blijft goed toeven in een Schoner, Zuiniger, BosRijk, WaterRijk en CultuurRijk West-Brabant.” Hierbij wordt uitgegaan van vier hoofdprincipes:

- Duurzame ontwikkeling, met een goede balans tussen de aspecten samenleving, leefomgeving en economisch klimaat;
- Een brede maatschappelijke alliantievorming tussen overheden, onderwijs en ondernemers;
- Een krachtige en herkenbare samenwerking in vier windrichtingen in verband met de strategische ligging van West-Brabant;
- Samenwerking binnen de regio, waarbij gezocht wordt naar maatwerk en het juiste schaalniveau.

Voor de economie zijn de volgende speerpunten benoemd:

- Focus op topsectoren: maintenance, bio-based economy en logistiek, als economische dragers. Initiatieven binnen deze economische dragers moeten ruimte krijgen en verder doorontwikkeld worden;

- Op regionale schaal ligt de focus op ontwikkelingslijnen: zorgeconomie, toerisme & recreatie en agro (glastuinbouw en boomteelt);
- Dienstverlening en onderwijs zijn aanvullende economische pijlers die binnen de regio zijn gepositioneerd;
- Match tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt. Dus voldoende werkgelegenheid en voldoende goed geschoold personeel in de regio;
- Nauwe samenwerking tussen onderwijs, bedrijfsleven en overheid tot stand brengen en benutten;
- Aandacht voor randvoorwaarden zoals bereikbaarheid, juiste opleidingen, goede huisvesting en een prettige omgeving.

1.5 De gemeentelijke missie en ambities

In de Strategische Visie Moerdijk (2009) kiest de gemeente Moerdijk ervoor de kansen die haar industrie en bedrijvigheid biedt sterker dan voorheen op een duurzame wijze te benutten. Bij die leefkwaliteit horen

Partners in het gebied rondom Volkerak-Zoommeer werken samen aan opgaven op het gebied van waterveiligheid, economie en ecologie in de Gebiedsopgave Waterpoort.

ook maatschappelijke kansen zoals maatschappelijk verantwoord ondernemen, economische spin-off en sponsoring. Het is niet industrie met een aantal dorpskernen of een aantal dorpskernen met industrie, maar een duurzaam samenhangend geheel van wonen, recreatie en bedrijvigheid. De gemeente benut haar strategische ligging optimaal. Het Zeehaven- en Industrierrein Moerdijk speelt hierbij een belangrijke rol. De kernen zijn levendig, er gebeurt meer dan alleen wonen. Naast maatschappelijke voorzieningen zijn er commerciële voorzieningen. De combinatie landbouw-recreatienatuur is als een krachtige combinatie benut om garant te staan voor een hoge kwaliteit van het landelijk gebied in de gemeente. De toeristische-recreatieve trekpleisters zijn uitgebouwd. Water, natuur, cultuurhistorie en landschap zijn hierbij optimaal benut. In alle uitgangspunten voor economische ontwikkeling is de aandacht voor economische groei in balans met leefbaarheid voor de inwoners van de gemeente een aandachtspunt.

In de Raadsagenda 2010-2014 is 'Industrie en bedrijvigheid' één van de hoofdthema's. Daarbij is het behouden van en mogelijk uitbreiden van de werkgelegenheid op lokale bedrijventerreinen, in de kernen en in het buitengebied de doelstelling. Ook het verruimen van de mogelijkheden van agrarische bedrijvigheid met onder andere toeristische mogelijkheden staat in de raadsagenda opgenomen.

In de Collegeagenda 2010-2014 "Betrokken, betrekken, betrouwbaar" wil het college door middel van de 3 O's, Ondernemen, Onderwijs en Overheid, een integrale bijdrage leveren aan de economische én toeristische ontwikkeling binnen de gemeente. Het college zet in op betere benutting van de strategische economische positie en op een betere aansluiting van vraag en aanbod op de arbeidsmarkt. De economische doelen zijn gesteld binnen kaders van duurzaamheid, veiligheid en leefbaarheid.

De Structuurvisie Moerdijk 2030 (2011) vormt de ruimtelijke uitwerking van de Strategische Visie en bevat de ruimtelijke kaders voor de toekomstige ontwikkelingen binnen de gemeente Moerdijk. Het Lokaal Vestigingsbeleid (2010) is hierin geïntegreerd. Centraal staat waar ruimte wordt geboden voor de diverse economische functies, inclusief agrarische activiteiten, en hoe wordt omgegaan met intensivering in relatie tot bijvoorbeeld externe veiligheid. De ruimtelijke kwaliteit en leefbaarheid in de kernen zijn daarbij een belangrijk uitgangspunt. Naast ruimte voor bedrijven is het optimaliseren van de (multimodale) ontsluiting een ambitie die zijn weerslag heeft in de structuurvisie.

In het Concernplan is vastgelegd dat de gemeentelijke organisatie inzet op het vormgeven van omgevingsmanagement vanuit het besef dat wij als gemeente meer dan ooit zijn aangewezen op de samenwerking met andere partijen, alsmede vanuit ons voornemen een meer regisserende rol aan te willen meten daar waar het gaat om gemeentelijke doelen. De rol van de gemeente is die van vormgever. Hierbij spelen de begrippen regisseren, netwerken en ondernemen een belangrijke rol. De rol van de gemeente is niet meer per definitie toetsend of leidend, maar stimulerend en faciliterend. Het streven is erop gericht om met minder (eigen) middelen de beoogde doelstellingen toch te verwezenlijken. Een netwerkende gemeente is open en extern gericht. De ondernemende gemeente is vernieuwend en heeft een scherp doel voor ogen.

1.6 Waar staan we nu

Om de startsituatie te bepalen is het Uitvoeringsprogramma Beleidsplan Economie 2008-2011 geëvalueerd en is het 'Economisch Profiel' opgesteld. De economie is in de periode 2005-2011, ondanks de economisch crisis, blijven groeien (uitgedrukt in banen en vestigingen). Moerdijk is daarnaast een belangrijke speler als het gaat om werkgelegenheid. Er werken veel mensen van buiten de gemeente (Rotterdam-Rijnmond, Dordrecht, Roosendaal en Breda) in Moerdijk. De ondernemers in Moerdijk zijn overwegend tevreden over het ondernemingsklimaat en zien vooral redenen om in Moerdijk te blijven. In de volgende hoofdstukken wordt hier nader op ingegaan.

Het Zeehaven- en Industrierrein van Moerdijk is strategisch gelegen in de Vlaams Nederlandse Delta tussen de mainports Rotterdam en Antwerpen, op een knooppunt van vier beschikbare modaliteiten waardoor zij een belangrijke schakel vormt tussen deze wereldhavens. Moerdijk is een logistieke draaischijf waar tal van goederenstromen samenkomen en de import en export van vele bedrijven wordt gefaciliteerd. Met dit alles is Moerdijk de 4e zeehaven van Nederland en een belangrijke motor voor de werkgelegenheid.

1.7 Proces naar paraplunota economisch klimaat

In het proces naar de Paraplunota Economisch Klimaat zijn verschillende stappen doorlopen, via een interactief proces met stakeholders.

Stap 1: Evaluatie uitvoeringsprogramma beleidsplan economie 2008-2011

Deze stap is uitgevoerd door middel van dossieronderzoek en gesprekken met sleutelpersonen. Het resultaat is in de vorm van een raadsinformatiebrief aan de gemeenteraad ter beschikking gesteld.

Stap 2: Economische perspectieven Moerdijk

Deze stap heeft met name via bureauonderzoek plaatsgevonden. Er is zoveel mogelijk gebruik gemaakt van

(bestaande) rapportages. Daarnaast is een bedrijven-enquête gehouden. Deze enquête geeft inzicht in de waardering van ondernemers over het economisch klimaat van de gemeente in het algemeen en de gemeentelijke dienstverlening in het bijzonder. Het resultaat bestaat uit twee rapportages: Economisch Profiel Moerdijk en Benchmark Ondernemingsklimaat Gemeente Moerdijk 2011. Beide rapportages zijn aan de gemeenteraad ter beschikking gesteld.

Stap 3: Ambitie en doelstellingen

Basis voor de economische ambitie van gemeente Moerdijk is de Strategische Visie Moerdijk (2009), die op interactieve wijze tot stand is gekomen, en de Structuurvisie Moerdijk (2011). De formulering van de ambitie en doelstellingen voor de Paraplunota Economisch Klimaat heeft plaatsgevonden via een interactief proces met

Stap 4: Uitvoeringsstrategie

Voor het toetsen van de ambitie en doelstellingen en het opstellen van de uitvoeringsstrategie hebben wederom twee werksessies plaatsgevonden; een externe werksessie op 25 mei 2012 en een interne werksessie op 13 juni 2012. Aangezien de betrokkenheid en inbreng van de economische stakeholders zeer beperkt bleek en niet de resultaten heeft opgeleverd zoals bedoeld, hebben aanvullende individuele gesprekken met economische stakeholders plaatsgevonden. Via een consultatieronde in het laatste kwartaal van 2012 zijn interne en externe stakeholders in de gelegenheid gesteld hun reacties kenbaar te maken.

1.8 Voortgang en monitoring

Monitoring van de voortgang is essentieel om te volgen of we op de goede weg zitten en te kunnen bijsturen waar nodig. De voortgang van de ambities en doelstellingen van de Paraplunota Economisch Klimaat wordt gemonitord aan de hand van:

- Statistieken van de gemeente zelf en van derden, bijvoorbeeld Centraal Bureau voor Statistiek (CBS), Kamer van Koophandel en Locatus, veelal opgenomen in 'Moerdijk in Cijfers';
- Onderzoeken die in regionaal verband worden verricht, zoals de werkgelegenheidsenquête die Regio West-Brabant (RWB) jaarlijks uitvoert;
- Onderzoeken die de gemeente zelf uitvoert of laat uitvoeren, zoals de burgerenquête, ondernemersenquête, onderzoek ruimtebehoefte bedrijfsleven en de toeristische monitor.

De gemeenteraad wordt over de voortgang geïnformeerd via de bestuursrapportages.

zowel interne als externe stakeholders (ondernemersverenigingen, stads- en dorpsraden, Regio West-Brabant (RWB), Rewin, onderwijsinstellingen, toeristische sector, bedrijfsleven- en brancheorganisaties, vakbonden):

- Interne werksessie op 1 maart 2012, met aanvullend individuele gesprekken.
- Externe werksessie op 2 april 2012.

Daarnaast is gebruik gemaakt van de resultaten van bijeenkomsten uit aanpalende processen, zoals de inspiratiebijeenkomst duurzaamheid van 11 oktober 2011 en de inspiratiebijeenkomst arbeidsmarkt van 9 februari 2012. De gemeenteraad is geïnformeerd over de bijeenkomsten en heeft via een raadsinformatiebrief kennisgenomen van de eerste opzet van ambitie en doelstellingen.

1.9 Leeswijzer

In de volgende hoofdstukken is de Paraplunota Economisch Klimaat aan de hand van vier hoofdthema's nader uitgewerkt. Het eerste thema betreft een algemeen thema voor alle bedrijven; 'de economische basis op orde' (hoofdstuk 2). In aanvulling op 'de economische basis op orde' zijn de speerpunten van de gemeente Moerdijk geformuleerd. 'levendige kernen' (hoofdstuk 3), 'toeristische bestemming Moerdijk' (hoofdstuk 4) en 'hoogwaardig logistiek- en industrieel knooppunt Moerdijk' (hoofdstuk 5). In hoofdstuk 6 staat de uitvoeringsstrategie; hoe we de ambities willen bereiken.

2

DE ECONOMISCHE BASIS OP ORDE

2.1 Inleiding

Om bedrijvigheid en ondernemerschap in algemene zin te bevorderen, moet 'de economische basis', het vestigings- of ondernemingsklimaat op orde zijn. Uit de Benchmark Ondernemingsklimaat Moerdijk (2012) blijkt dat ondernemers veel belang hechten aan ruimtelijk beleid, veiligheid, verkeersbeleid en parkeren, woonklimaat en bestuurlijke organisatie economisch klimaat (met onder andere startersbeleid, arbeidsmarktbeleid, gemeentelijke dienstverlening). De gemeente is daarbij verantwoordelijk voor het scheppen van de randvoorwaarden. Het bedrijfsleven staat vervolgens aan de lat om, binnen de randvoorwaarden, economische groei (toegevoegde waarde, werkgelegenheid) te realiseren. In dit hoofdstuk staat het algemene ondernemingsklimaat, de economische basis, centraal. Daarbij wordt ingegaan op de volgende onderdelen:

- Ruimte om te ondernemen, met daarin aandacht voor ruimtelijk beleid, bereikbaarheid, veiligheid, bedrijfsomgeving;
- Arbeidsmarkt, gericht op een goede aansluiting tussen vraag en aanbod;
- Dienstverlening, met aandacht voor bijvoorbeeld de wijze waarop de gemeente omgaat met de 'klantgroep' bedrijven, regeldruk en startersbeleid;
- Maatschappelijk Verantwoord Ondernemerschap, als vanzelfsprekend aspect van een duurzame economie.

Onderwerpen gericht op het woon-leefklimaat komen aan de orde in de thema's 'levendige kernen' (hoofdstuk 3) en 'toeristische bestemming Moerdijk' (hoofdstuk 4). Daarnaast is het woon-leefklimaat een centraal thema in de Paraplunota Maatschappij. Uitgangspunten voor de fysieke leefomgeving staan opgenomen in de Paraplunota Leefomgeving.

2.2 Speelveld

De context waarbinnen economische ontwikkeling plaatsvindt, wordt onder andere gevormd door het huidige economische beeld op landelijk niveau, een enorme bezuinigingsopgave van de rijksoverheid, een veranderende arbeidsmarkt (door vergrijzing en ontgroening) en een toenemende belangstelling voor duurzaamheid en maatschappelijk verantwoord ondernemen, gevoed door het besef dat de huidige economische ontwikkeling een grote druk legt op het milieu.

Op zowel rijks- als provinciaal niveau staan onderwerpen zoals versterken concurrentiekracht, zorgvuldig ruimtegebruik, een goede bereikbaarheid en het verminderen van de lastendruk op de agenda. De duurzaamheidsbalans wordt daarbij steeds meer het leidend mechanisme; economische groei op voorwaarde dat een goede leefomgeving gewaarborgd blijft. Een groeiende samenwerking tussen overheid, onderwijs en ondernemers (30) moet hieraan bijdragen. De rijksoverheid heeft de afgelopen jaren afscheid genomen van de regionaal economische benadering en richt zich op negen topsectoren, waarmee Nederland zich op internationaal niveau kan onderscheiden. De Provincie Noord-Brabant gaat uit van een verdeling naar enkele topregio's, op basis van de topsectoren zoals die ook door het rijk benoemd zijn. Voor West-Brabant zijn logistiek, maintenance en biobased economy de drie belangrijkste topsectoren.

Overheid, ondernemers en onderwijs werken samen aan een gezonde arbeidsmarkt: scholieren, onze werknemers van de toekomst, maken kennis met technische beroepen bij bedrijven.

Voldoende passende ruimte om te ondernemen, met het juiste bedrijf op de juiste plek. Stimuleren van synergie tussen bedrijven door bijvoorbeeld de uitwisseling van reststromen hoort daar ook bij.

Een algemene tendens ten aanzien van deze ontwikkelingen is regionale samenwerking tussen gemeenten, al dan niet als gevolg van rijks- en provinciaal beleid. Regionale samenwerking op economisch terrein vindt met name plaats op het gebied van arbeidsmarkt en ruimte voor bedrijven. Daarnaast vindt regionalisering plaats op het gebied van dienstverlening, zoals via het te vormen Klant Contact Centrum (KCC), de vorming van de Omgevingsdienst op het gebied van vergunning en handhaving en op het terrein van werk en inkomen (Sociale Zaken).

2.3 Stand van zaken

In deze paragraaf staat beschreven waar we nu staan en wat we al doen¹.

Economisch profiel algemeen

De economie van gemeente Moerdijk in het kort:

- In 2011 kende gemeente Moerdijk ruim 3.000 bedrijfsvestigingen. Dat betekent een stijging van ruim 20% ten opzichte van 2005, een gemiddelde jaarlijkse groei van 3,4% in de periode 2005-2011 en een groei van 2,4% ten opzichte van 2010.
- In 2011 waren er in de gemeente Moerdijk circa 20.900 banen. Dat betekent een stijging van 10,7% ten opzichte van 2005, een gemiddelde jaarlijkse groei van 1,8% in de periode 2005-2011 en een groei van 1,3% ten opzichte van 2010. De werkgelegen-

¹ Economisch Profiel Moerdijk (2012) en Benchmark Ondernemingsklimaat Gemeente Moerdijk 2011 (2012).

heidsontwikkeling in gemeente Moerdijk loopt parallel aan die van West-Brabant.

- De belangrijkste werkgevers zijn industrie, groothandel, vervoer en opslag. Sectoren zoals dienstverlening en gezondheids- en welzijnzorg zijn vergeleken met de regionale productiestructuur beperkt aanwezig, maar laten wel een groei zien.
- De werkgelegenheidsfunctie ligt op 1,15 (aantal banen/beroepsbevolking). Van de Moerdijkse werkenden heeft 40% een baan binnen de gemeente Moerdijk.
- Het bedrijfsleven waardeert het ondernemingsklimaat in de gemeente Moerdijk met een 6,5. Het landelijk gemiddelde ligt op 6,8. De belangrijkste aspecten die het ondernemingsklimaat beïnvloeden zijn woonklimaat, veiligheid, verkeersbeleid en de bestuurlijke organisatie.

Ruimte voor bedrijven

Bijna één op de tien Moerdijkse bedrijven geeft aan over onvoldoende bedrijfsruimte te beschikken. Binnen twee jaar verwacht bijna één op de vijf ondernemers meer bedrijfsruimte nodig te hebben. Het gemeentelijk beleid op het gebied van ontwikkeling en herstructurering van kantoren- en bedrijfslocaties krijgt het rapportcijfer 5,7. Moerdijk is volgens ondernemers over het algemeen goed bereikbaar per auto (7,5), maar ondernemers zijn minder positief over het openbaar vervoer (5,0). De algemene veiligheid beoordelen ondernemers met een voldoende (6,8) en 85 procent van de ondernemers ervaart de directe bedrijfsomgeving als (zeer) veilig. De staat van de openbare ruimte wordt conform de landelijke benchmark beoordeeld (6,7).

In het Lokaal vestigingsklimaat (2010), dat is vertaald in de Structuurvisie (2011), is een keuze gemaakt voor 'geconcentreerde spreiding'; ontwikkelingsmogelijkheden in en nabij Zevenbergen, beperkte uitbreidingsmogelijkheden van de bedrijventerreinen bij de andere kernen. Inpassing van bedrijf in omgeving, juiste bedrijf op de juiste plaats en zorgvuldig ruimtegebruik (SER-ladder) zijn uitgangspunten, waarmee wordt aangesloten op beleid van hogere overheden.

Samen met ondernemers aan de slag om de lokale bedrijventerreinen beter te benutten staat centraal in het Bedrijventerreinenprogramma. Per kern wordt in de periode 2012-2014 een bedrijventerreinenprogramma opgesteld.

Arbeidsmarkt

De arbeidsmarkt is aan diverse landelijke veranderingen onderhevig. Op korte termijn zal de werkloosheid als gevolg van de economische crisis oplopen. Toch zijn er nog steeds bedrijven die hun vacatures niet of moeilijk vervuld kunnen krijgen. Dit komt voornamelijk doordat

vraag en aanbod niet goed op elkaar aansluiten. Voor de langere termijn wordt er juist een krapte op de arbeidsmarkt verwacht (voor de regio West-Brabant is de verwachting dat dit tekort in 2020 oploopt tot 14.000 arbeidskrachten). Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door vergrijzing (stijging van aantal ouderen) en ontgroening (daling van aantal jongeren). Met name het Moerdijkse midden- en kleinbedrijf is zich er nog onvoldoende van bewust dat ook zij met deze krapte te maken krijgen. In 2011 bedroeg de West-Brabantse vacaturegraad, in een laagconjunctuur, 1,6%². Het Moerdijkse bedrijfsleven waardeert het gemeentelijk arbeidsmarktbeleid met een 6,1.

Om deze knelpunten in de lokale arbeidsmarkt voor nu en in de toekomst aan te pakken, is in 2010 de 'Stuurgroep 30 Moerdijk' opgericht. Dit betreft een nauwe samenwerking tussen de 30's: ondernemers, onderwijs en overheid. De gemeente vervult in deze stuurgroep een faciliterende, aanjagende rol.

Gemeente Moerdijk werkt samen met vier regiogemeenten in het Werkplein, waar bemiddeling plaatsvindt van werkloze werkzoekenden naar betaalde arbeid. Ook wordt de invoering van de Participatiewet voorbereid. Hieraan gekoppeld vindt herstructurering van WVS-Groep, die de Wet Sociale Werkvoorziening uitvoert voor de gemeente, plaats.

² Vacaturegraad is het aantal openstaande vacatures per 1.000 banen.

Dienstverlening

Ondernemers beoordelen de gemeentelijke dienstverlening in 2011, evenals in 2007, met een 6,3. Telefonische bereikbaarheid (6,6) en het nakomen van afspraken (6,8) worden het best gewaardeerd. Een krappe voldoende geven ondernemers voor het inlevingsvermogen van zowel ambtenaren als bestuurders (beide 5,5) en de snelheid van reageren op verzoeken (5,6). De mogelijkheid om klachten te uiten en de gemeentelijke communicatie aan ondernemers krijgen beide een 6,3. Gebruik van 'online klantcontact' is nog beperkt (12%). De behoefte aan fysieke contactmogelijkheden (76%) en een bedrijvencontactfunctionaris (73%) is groot.

De Dienstverleningsvisie gemeente Moerdijk is in 2010 vastgesteld. Bij onze dienstverlening denken we vanuit de burger, leveren we kwaliteit en maatwerk en zijn we probleemoplossend en innovatief. Met de 'burger' worden ook bedrijven bedoeld. Naast de inrichting van het klantcontact is er ook aandacht voor de houding en het gedrag van ambtenaren: het denken in uitdagingen in plaats van beperkingen.

Ondernemers geven het gemeentelijke startersbeleid het rapportcijfer 5,9. In 2011 is het Servicecentrum Starters en Ondernemers Moerdijk (SOM) van start gegaan. SOM is bedoeld voor inwoners met een bedrijfsidee én de

ambitie om een eigen bedrijf te starten en heeft tot doel het Moerdijkse ondernemersklimaat te verbeteren. Dat gebeurt onder andere door het adviseren van ondernemers over onderwerpen zoals arbeidskrachten en mogelijkheden voor krediet en uitkering.

2.4 Hoofddoelen

Ambitie

Gemeente Moerdijk wil vanuit het uitgangspunt 'economie en leefbaarheid hand in hand' een goed vestigingsklimaat bieden voor ondernemers. Een waardering van het vestigingsklimaat door ondernemers met 7,0 in 2016 is daarbij het streven. De gemeente beoogt groei (minimaal behoud) van de werkgelegenheid in de gemeente, waarbij de groei boven het niveau van het West-Brabantse gemiddelde ligt en de werkloosheid onder het West-Brabants gemiddelde.

Doelstellingen

Om de algemene ambitie te kunnen realiseren, wordt ingezet op de hiernaast genoemde doelstellingen, in lijn met wat ondernemers aanduiden als belangrijke factoren voor het ondernemingsklimaat.

Tijdens het jaarlijkse ondernemersontbijt kunnen Moerdijkse ondernemers volop netwerken.

B1**Voldoende passende ruimte om te ondernemen**

De gemeente zorgt voor voldoende passende ruimte om te ondernemen, voor bedrijven in de agrarische sector, de industrie, handel, bouw, transport & logistiek en dienstverlening. Daarbij wordt ingezet op zorgvuldig ruimtegebruik met het juiste bedrijf op de juiste plek. Een bedrijf moet passen in de omgeving, waarbij oog is voor de effecten van en op omliggende functies. Het voorkomen van overlast op het gebied van milieu, geur en geluid etc., het zorgen voor een veilige werkomgeving en een goede, veilige bereikbaarheid (goederen en personen) maken hier deel van uit. De kwaliteit van de openbare ruimte is daarbij op orde. Ruimtelijk kader is de Structuurvisie Gemeente Moerdijk 2030.

Beoogd resultaat:

Waardering van ondernemers voor het gemeentelijk beleid op het gebied van herstructurering en ontwikkeling van bedrijfslocaties met 6,2

B2**Goede aansluiting tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt**

Het hebben van goed gekwalificeerd personeel is een van de basisvereisten voor bedrijven om te kunnen ondernemen. Anticiperen op demografische ontwikkelingen en het zorgen voor een onderwijsaanbod dat aansluit op de behoeften van bedrijven zijn de belangrijkste uitdagingen, zowel op gemeentelijk, als op regionaal niveau. Daarnaast stimuleert de gemeente ondernemers om het beschikbare arbeidspotentieel, waaronder reïntegratiedoelgroepen, te benutten. Arbeidsmigranten kunnen bijdragen aan een goed functionerende arbeidsmarkt. In de Paraplunota Maatschappij komt het maatschappelijke vraagstuk rond arbeidsmigranten, waaronder huisvesting, aan bod.

Beoogd resultaat:

Waardering van het gemeentelijk arbeidsmarktbeleid met 6,5

B3**Goede dienstverlening voor bedrijven**

Gemeentelijke dienstverlening is gericht op goede, heldere communicatie tussen gemeente en bedrijfsleven, een goed klantcontact (ook digitaal) met adequate inhoudelijke afhandeling van klantvragen en het verminderen van de regeldruk (bijvoorbeeld via servicegericht toezicht en handhaving en het bieden van overzicht in regels). Uiteraard worden afspraken nagekomen.

Beoogd resultaat:

Waardering van de gemeentelijke dienstverlening met 7,0

B4**Maatschappelijk Verantwoord Ondernemerschap**

Een duurzaam economisch klimaat is erop gericht dat onze burgers niet alleen vandaag de dag hun boterham kunnen verdienen, maar ook in de toekomst. Dat vraagt om een concurrerend bedrijfsleven dat goed kan inspelen op veranderende omstandigheden. Een bedrijfsleven dat maatschappelijk verantwoord ondernemen hoog in het vaandel heeft. De gemeente heeft daarbij een stimulerende rol en vervult een voorbeeldfunctie, zoals opgenomen in de Paraplunota Leefomgeving.

3

LEVENDIGE KERNEN

3.1 Inleiding

Gemeente Moerdijk zet in op levendige kernen waarin meer gebeurt dan alleen wonen. Het behoud van de kern als leefomgeving staat centraal, met als resultaat een gezond woon-, werk-, en leefklimaat in de gemeente. Tegelijk is het woon-leefklimaat belangrijk voor het ondernemingsklimaat van de gemeente, met het oog op een goede aansluiting tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt. Levendige kernen ontstaan door een combinatie van commerciële, maatschappelijke en culturele voorzieningen en activiteiten, in een aantrekkelijke omgeving. In de Paraplunota Economisch Klimaat ligt de focus op de centrumfunctie van de kernen, met voorzieningen zoals detailhandel en horeca, waarbij verbindingen worden gelegd met sociaal-maatschappelijke functies. De Paraplunota Maatschappij gaat nader in op de sociaal-maatschappelijke aspecten.

3.2 Speelveld

De economische crisis gaat niet voorbij aan de detailhandel en horeca en legt een druk op de beschikbaarheid van lokale voorzieningen. Consumenten zijn anno 2012 onzeker en voorzichtig en houden de hand op de knip. Dit wordt versterkt door veranderend consumentengedrag als gevolg van bijvoorbeeld webwinkels en schaalvergroting in de detailhandel. Veel ondernemers zijn vooral bezig met overleven. Ook is de consument mobieler geworden, waardoor een bezoek aan een winkelgebied buiten de eigen woonomgeving eerder wordt gedaan, zeker wanneer de openingstijden elders ruimer zijn of het aanbod groter. Of ondernemers straks meeprofiteren van het economisch herstel hangt er mede vanaf of de ondernemers in staat zijn om adequaat in te spelen op de veranderende omstandigheden. Ook steeds belangrijker is de aantrekkelijkheid en kracht van een

winkel- of centrumgebied als geheel. Een compact winkelgebied met een veelzijdig aanbod, voor zowel winkelen als verblijven (horeca, evenementen, musea), in een aantrekkelijk decor, vergroot de toekomstbestendigheid.

De aanwezigheid van Zeehaven- en Industrierrein Moerdijk, waar veel grote (internationale) bedrijven gevestigd zijn, draagt in positieve zin bij aan de draagkracht van de lokale commerciële voorzieningen. De plaatselijke bakker kan bijvoorbeeld blijven bestaan omdat zijn lokale klantbestand is aangevuld met klanten op het Zeehaven- en Industrierrein. Hetzelfde geldt voor bijvoorbeeld sportscholen, die werknemers van de bedrijven op het Zeehaven- en Industrierrein als klant hebben.³

3.3 Stand van zaken

In deze paragraaf staat beschreven waar we nu staan en wat we al doen.

In de Benchmark Ondernemingsklimaat Moerdijk (2012) is gevraagd naar het oordeel van ondernemers over het leefklimaat in de gemeente. De ondernemers geven een 7,0 voor het woonklimaat in de gemeente Moerdijk. Aanbod van recreatieve voorzieningen beoordelen ze met een 6,5. Koopzondagen van de detailhandel krijgen een 6,0 en sluitingstijden van de horeca worden beoordeeld met een 7,0. In de Burgerenquête (2012) is gevraagd naar het winkelaanbod en de uitgangsmogelijkheden in de gemeente. Het gemiddelde oordeel voor het winkelaanbod in de gemeente ligt op een 6,5, in de hoofdkern Zevenbergen ligt dit oordeel op 8,2. Klundert en Fijnaart scoren respectievelijk 6,0 en 6,2. Uitgangsmogelijkheden worden beoordeeld met een gemiddelde van 6,3.

³ Uit de Ondernemersenquête Gemeente Moerdijk (2007), van Gemeente Moerdijk, Kamer van Koophandel, BIM en BZW, is gebleken dat ruim 60 procent van de lokale bedrijven producten of diensten levert aan bedrijven op Zeehaven- en Industrierrein Moerdijk. Het aandeel bedrijven in de voorzieningsfeer is niet bekend, maar uit gesprekken blijkt dat ook deze relaties er liggen.

Scholieren denken mee over de toekomst van het centrum van Zevenbergen.

In de Structuurvisie 'Moerdijk 2030' van de gemeente Moerdijk (2011) zijn duidelijke keuzes gemaakt voor de functie van de verschillende kernen. 'Bereikbaarheid' gaat daarbij boven 'nabijheid'. Zevenbergen vormt de hoofdkern van de gemeente met een regionaal voorzieningenaanbod en grootschalige accommodaties. Fijnaart is een subkern met het westelijk deel van de gemeente als verzorgingsgebied en heeft dagelijkse en enkele niet-dagelijkse voorzieningen en grootschalige accommodaties. Klundert is een subkern en heeft daarnaast op recreatie georiënteerde voorzieningen. Willemstad en Standdaarbuiten hebben een lokaal voorzieningenniveau en daarnaast op recreatie georiënteerde voorzieningen. Alle overige kernen hebben minimaal de basisvoorzieningen; basisonderwijs, voorschoolse voorzieningen, buitensportfaciliteiten, een ruimte met een openbare ontmoetingsfunctie. Commerciële functies worden zoveel mogelijk geconcentreerd. Supermarkten worden bij voorkeur in de centra van de kernen gesitueerd; dit komt de levendigheid en leefbaarheid ten goede. De gemeente zal hierop sturen, maar zal niet actief overgaan tot verplaatsing.

Gemeente Moerdijk werkt aan projecten gericht op het versterken van het centrum in de kernen Zevenbergen en Fijnaart. Daarnaast is in 2012 gestart met het opstellen van 'gebiedsplannen' voor alle kernen, waarbij integrale afweging van verschillende belangen en functies op kernniveau plaatsvindt. Het centrum van Klundert

wordt meegenomen in het gebiedsplan. Daarnaast zijn onderwerpen zoals terrassenbeleid en winkelopenings-tijden actueel. Op het gebied van horeca werken partijen zoals gemeente, horecaondernemers, inwoners, politie samen aan 'veilig uitgaan' en preventie van criminaliteit, onder de noemer 'Kwaliteitsmeter Veilig Uitgaan'. De gemeente heeft een evenementenbeleid (2006), gericht op enerzijds lokale evenementen en anderzijds op het versterken van toerisme & recreatie. Het subsidiebeleid (2011) is hierop van toepassing. Er is regionaal evenementenbeleid gericht op het borgen van veiligheid bij evenementen.

Op regionaal niveau hebben de West-Brabantse gemeenten een visie op de regionale detailhandelsstructuur 2009-2020 opgesteld. Hoofddoel is het tot stand brengen van een evenwichtig en duurzaam detailhandelsapparaat in West-Brabant. Daarbij wordt rekening gehouden met de aanwezigheid van marktverhoudingen en ontwikkelingen. Er wordt gestreefd naar "een maatschappelijk verantwoorde, samenhangende en op elk niveau van de voorzieninghiërarchie gezonde winkelstructuur". Het regionaal beleid zet met name in op het verbeteren van de het aanbod op regionaal en bovenregionaal niveau en de afstemming hiervan in de regio. Bijvoorbeeld de vestiging van grote winkelketens etc. Afspraken over realisatie van de visie zijn vastgelegd in een convenant, met een looptijd tot 2020.

3.4 Hoofdoelen

Ambitie

De gemeente wil levendige kernen, waarbij de ambitie is gericht op minimaal behoud van winkels en horecavoorzieningen in de centrumgebieden van hoofdkern Zevenbergen en subregionale kernen Klundert, Fijnaart (in aantal, bvo en diversiteit branchering). Ambitie is in 2016 een gemiddeld rapportcijfer van 6,8 voor de centrumgebieden⁴.

Doelstellingen

K1

Sterke centrumfunctie

Het hoofd bieden aan veranderingen in de detailhandel; terugloop winkelbestand is de belangrijkste uitdaging. Dit kan alleen door heldere keuzes te maken. Daarom ligt de focus, in lijn met de Structuurvisie Moerdijk 2030, op versterking van de centrumfunctie van Zevenbergen, Klundert en Fijnaart, met compacte winkelgebieden. De aantrekkelijkheid en daarmee de aantrekkingskracht van de centrumgebieden wordt versterkt door in te zetten op compacte winkelgebieden met een uitstraling passend bij de kern, met een goede mix van voorzieningen en goede bereikbaarheid en parkeermogelijkheden. Hier wordt invulling aan gegeven in harmonie met het centrumgebied als woongebied.

Deze keuze betekent dat de functie van detailhandel en horeca in de andere kernen en in het buitengebied beperkt is tot een lokale functie, dan wel bijdraagt aan de toeristisch-recreatieve functie (Willemstad, Standdaarbuiten, buitengebied).

K2

Passend aanbod aan activiteiten en evenementen

Uiteindelijk zijn het de mensen zelf die zorgen voor levendigheid. Ondernemers (met name in detailhandel en horeca), maatschappelijke organisaties en verenigingsleven bieden door creatief samen te werken en slimme verbindingen te leggen een aanbod aan activiteiten, zoals evenementen, passend bij de kern. Voor Zevenbergen, Klundert en Fijnaart hebben evenementen met een bovenlokale uitstraling de voorkeur. Zevenbergen en Willemstad zijn in beeld voor evenementen met een toeristische uitstraling. Ook hierbij geldt dat hier invulling aan wordt gegeven in harmonie met het centrumgebied als woongebied.

K3

Toekomstbestendige detailhandel

Om het hoofd te bieden aan veranderende detailhandelstructuren en consumentengedrag moet de detailhandel innoveren. Innovatiekracht is nodig om adequaat in te kunnen spelen op de veranderende omstandigheden. De verantwoordelijkheid hiervoor ligt primair bij de ondernemers zelf. Organisaties zoals de kamer van koophandel en brancheorganisaties bieden ondernemers hierbij ondersteuning.

⁴ Naar verwachting zit het centrum van Zevenbergen in 2016 midden in een verbouwing, wat invloed zal hebben op de waardering door burgers.

4

TOERISTISCHE BESTEMMING

4.1 Inleiding

Moerdijk is een landelijke, polderrijke gemeente, die wordt omgeven door water en beschikt over een rijke cultuurhistorie. De vestingstadjes Willemstad en Klundert en de forten zijn daar zichtbare elementen van. Daarmee heeft de gemeente een aantal interessante toeristische basisingrediënten. Toerisme en recreatie heeft zowel een economische functie als een maatschappelijke functie (Paraplunota Maatschappij). Het draagt bij aan de aantrekkingskracht voor bezoekers van buiten de gemeente en de recreatiemogelijkheden voor inwoners van de gemeente Moerdijk. Reden genoeg om de toeristische potenties te benutten, zonder de natuurlijke waarden onaanvaardbaar aan te tasten. De Paraplunota Leefomgeving schetst hierbij de kaders op het gebied van natuur en milieu. In de Paraplunota Maatschappij wordt voortgebouwd op de maatschappelijke factoren met betrekking tot de toeristisch-recreatieve functie van de gemeente, zoals wonen, sport, cultuur en verenigingen.

4.2 Speelveld

In de regio West-Brabant is in 2011 de Vrijtijdsagenda 2011-2015 vastgesteld. Hierin is opgenomen dat toerisme en recreatie een belangrijk aspect is van de West-Brabantse economie. Deze sector zou alleen nog veel beter neergezet kunnen worden door middel van samenwerking en promotie van de regio. De regio is nu relatief onbekend en heeft op gebied van recreatie geen eenduidige identiteit. De nu nog vaak losstaande toeristische 'trekpleisters' moeten meer aan elkaar verbonden worden. Bijvoorbeeld door wandel- en fietsroutes, maar ook door gezamenlijke promotie enzovoorts. De Vrijtijdsagenda van de regio West-Brabant is er op gericht om hier verandering in te brengen.

Een interessante demografische ontwikkeling vormt de vergrijzing. Het aantal ouderen (65 jaar en ouder) ligt binnen de gemeente Moerdijk in 2012 op 17,2%. In 2030 ligt dit percentage op 25,7%. Dit betekent een groeiende doelgroep van oudere recreanten die tijd en geld hebben om te recreëren in de gemeente. Mogelijkheden tot recreëren maakt het voor alle inwoners van Moerdijk prettig wonen en leven in de gemeente.

Dilemma's zijn er ook. De vaarwegen die langs de gemeente Moerdijk liggen, zoals het Hollands Diep, zijn van belang voor de logistieke sector. Deze vaarwegen vormen ook een belangrijke pijler voor het toeristische en recreatieve karakter van deze gemeente. Er ontstaan zo steeds vaker spanningen tussen beroepsvaart en pleziervaart, op het gebied van doorstroming en op het

gebied van veiligheid. Ook kunnen er spanningsvelden optreden tussen de functies 'natuur' en 'recreatie'.

4.3 Stand van zaken

In deze paragraaf staat beschreven waar we nu staan en wat we al doen.

De Toeristische Monitor Moerdijk (2009) geeft inzicht in de economische betekenis van toerisme en recreatie en in de waardering door toeristen en recreanten. Van de toeristische bezoekers aan Willemstad beoordeelt 76% de vestingstad als 'zeer goed'. Enkel het toerisme (bezoekers van buiten de gemeente) leverde in 2009 14,6 miljoen aan bestedingen op. Het grootste deel hiervan komt voort uit overnachtingen en watersport. In 2009 waren er binnen de gehele gemeente 95.640 overnachtingen.

Het zwaartepunt voor de toeristisch-recreatieve ontwikkeling ligt, zoals verwoord in de Structuurvisie Moerdijk 2030 (2011) in het westelijk deel van de gemeente, met Willemstad als belangrijke toeristisch-recreatieve

Het beleven van het water, de rijke cultuurhistorie en het buitengebied staat centraal in het toeristisch-recreatieve beleid.

trekpleister. Daar ligt dan ook de primaire focus voor toeristisch-recreatieve ontwikkelingen met name in en rondom Willemstad en in de Fort Sabina Henrica Polder; Fort Sabina, in combinatie met de andere forten in de omgeving. In het oostelijk deel van de gemeente is ruimte voor recreatieve functies, die passen bij het stedelijk karakter van het gebied.

Ontwikkelingsplan Waterrijk Moerdijk (2011), gericht op het versterken van de toeristische band met het water, bevat een visie op de ontwikkeling van de toeristische en recreatieve sector binnen Moerdijk. Dit plan wordt door de stakeholders op het gebied van zowel toerisme en recreatie als buitengebied ondersteund. Waterrijk richt zich op vijf pijlers, die elkaar over en weer versterken: 1) Willemstad als hart van het gebied, 2) de satellieten, 3) de andere kernen, 4) regionale verankering en 5) de belangrijkste markten (doelgroepen). Deze ontwikkelingen vinden ook hun uitwerking in Waterland, waarbij de gemeenten Moerdijk, Steenberghe, Halderberge, Roosendaal en Etten-Leur en Waterschap Brabantse Delta samenwerken aan de aanleg van recreatieve oevervoor-

zoningen en aanmeermogelijkheden. Daarnaast werken partners in het gebied rondom Volkerak-Zoommeer samen aan opgaven op het gebied van waterveiligheid, economie en ecologie in de Gebiedsopgave Waterpoort.

4.4 Hoofdoelen

Ambitie

Het verhogen van de toeristische overnachtingen en de toeristische bestedingen met 5% staat centraal, met als ambitie is een rapportcijfer 8 voor het toeristisch-recreatief aanbod in de gemeente door zowel burgers als toeristen.

Doelstellingen

T1**Sterke toeristisch-recreatieve band met het water**

De toeristisch-recreatieve potentie van het water in en rond de gemeente wordt sterker benut, waarbij de focus ligt op recreëren op het water én recreëren aan het water. Routestructuren vormen een belangrijke basis. Er is aandacht voor het spanningsveld tussen de pleziervaart en de beroepsvaart en voor de natuurlijke waarden.

T2**Toeristisch-recreatief benutting cultuurhistorische waarden**

De focus ligt op het beter benutten van de toeristische recreatieve waarden van de gemeente, zoals de vestingsteden Willemstad en Klundert en de forten, en het immateriële culturele erfgoed, zoals tradities en plaatselijke feesten. Bereikbaarheid, informatie, communicatie, samenwerking en arrangementen staan daarbij centraal. Toeristisch-recreatief aanbod is in harmonie met de leefbaarheid voor inwoners van bijvoorbeeld vesting Willemstad.

T3**Optimaal gebruik groene kwaliteiten buitengebied voor toeristisch-recreatieve functies**

De focus ligt op het beter benutten van de toeristische recreatieve waarden van de gemeente, zoals de vestingsteden Willemstad en Klundert en de forten, en het immateriële culturele erfgoed, zoals tradities en plaatselijke feesten. Bereikbaarheid, informatie, communicatie, samenwerking en arrangementen staan daarbij centraal. Toeristisch-recreatief aanbod is in harmonie met de leefbaarheid voor inwoners van bijvoorbeeld vesting Willemstad.

5

HOOGWAARDIG
LOGISTIEK- EN

INDUSTRIEEL
KNOOPPUNT
MOERDIJK

5.1 Inleiding

Zeehaven- en Industrierrein Moerdijk is de 4e zeehaven van Nederland. West-Brabant is in 2012 wederom uitgeroepen tot dé Logistieke Hotspot van Nederland. De haven is een belangrijke economische motor voor de regio en de provincie. De bedrijven zijn goed voor een toegevoegde waarde van bijna 1,1 miljard euro per jaar en een directe werkgelegenheid van ruim 9.000 arbeidsplaatsen. Daarnaast biedt de haven kansen voor het lokale (en regionale) midden- en kleinbedrijf en is daarmee goed voor een indirecte werkgelegenheid van nog eens ruim 8.000 arbeidsplaatsen⁵. Gemeente Moerdijk streeft naar een optimale benutting van de strategische ligging van het Zeehaven- en Industrierrein Moerdijk op de as Rotterdam en Antwerpen, waarbij de ruimtelijke mogelijkheden voor economische ontwikkeling in harmonie zijn met de leefomgeving: veilig en duurzaam. Hoe de strategische potenties worden ingevuld, wordt bepaald in de Havenstrategie.

Het is niet alleen de haven die de Moerdijkse ambitie tot hoogwaardig logistiek- en industrieel knooppunt mogelijk maakt. Naast de multinationals die veelal op Zeehaven- en Industrierrein Moerdijk gevestigd zijn, zijn ook de agrarische sector en het lokale midden- en kleinbedrijf belangrijk voor het versterken van de Moerdijkse positie. In het algemeen ligt innovatiekracht juist bij het midden- en kleinbedrijf. Innovatiekracht is nodig om de concurrentiepositie te versterken en bij te dragen aan de regionaal benoemde speerpuntsectoren Biobased economy, Maintenance en Logistiek. Alle drie de speerpuntsectoren zijn sterk vertegenwoordigd in Moerdijk.

5.2 Speelveld

Het speelveld rond het thema 'hoogwaardig logistiek- en industrieel knooppunt Moerdijk' ligt op nationaal, en internationaal niveau. Met name de Vlaams-Nederlandse Delta met de verbinding met de 'mainports' Rotterdam en Antwerpen is hier van belang.

Haven

Rijksbeleid

De kern van de 'Economische visie op de langetermijnontwikkeling van Mainport Rotterdam' (2009) is dat de concurrentiepositie van Nederland versterkt kan worden door in te zetten op de kwaliteit van Mainport Rotterdam en het netwerk waarin de mainport opereert als bron van internationaal onderscheidend en concurrerend vermogen. Bij het begrip kwaliteit worden 3 dimensies onderscheiden: economische dimensie, netwerkdimensie en duurzaamheidsdimensie. Om de

positie van Mainport Rotterdam veilig te stellen en op termijn te versterken zet het Rijk in op:

- Zorgen voor een sterk nationaal netwerk van zee- en binnenhavens, logistieke knooppunten en andere centra;
- Versterken van de havengerelateerde industrie, vooral in de sectoren energie en chemie.

De haven van Moerdijk maakt in de rijksvisie deel uit van het nationale netwerk van (zee)havens.

Havenbedrijf Rotterdam

Moerdijk maakt in de Havenvisie Rotterdam 2030 (2011) met de havens van Rotterdam en Dordrecht deel uit van een "volledig geïntegreerd complex". De Rotterdamse visie geeft de ambitie aan voor de toekomst van de Rotterdamse haven. De visie luidt: "Rotterdam is in 2030 Europa's belangrijkste haven- en industrie-complex. Het is een ijzersterke combinatie van de Global Hub en Europe's Industrial Cluster, beide koploper op het gebied van efficiëntie en duurzaamheid. Rotterdam is nauw verbonden met Noordwest-Europese industriële en logistieke knooppunten. Toonaangevende bedrijven investeren blijvend in de meest moderne faciliteiten. Nauwe samenwerking tussen bedrijven, overheden en kennisinstellingen leidt tot een hoogwaardige arbeidsmarkt, leefomgeving en bereikbaarheid. Aanpassingsvermogen is het kernwoord. Hierdoor is de haven in 2030 een belangrijke pijler onder de welvaart, van de regio, Nederland en Europa."

Topsectoren

Rijk en provincie zetten de komende periode in op 'topsectoren'. De sectoren die in West-Brabant en Moerdijk vooral aanwezig zijn, zijn logistiek, maintenance en

⁵ Monitoringrapport 2011 Zeehaven- en Industrierrein Moerdijk (2012).

bio-based economy. Met name door samenwerking tussen ondernemers en onderzoek moeten de research & development (R&D) en daarmee de innovatie in deze sectoren verbeterd worden.

De Strategische Agenda West-Brabant zet in op verdere ontwikkeling van de topsectoren. Om topsectoren verder te ontwikkelen, wordt regionaal ingezet op de volgende pijlers: 1) gezamenlijk professionaliseren van research & development (R&D) van bedrijven, 2) Kennis en scholing, 3) financiering, 4) toplocaties, 5) acquisitie en branding. Voor de topsectoren biobased economy logistiek en maintenance zijn er regionale stuurgroepen, die bestaat uit vertegenwoordigers van ondernemers, onderwijs en overheid (30). Initiatief van ondernemers is daarbij essentieel. De Strategic Board zorgt voor de koppeling met Den Haag en Europa, ook met het oog op financieringsmogelijkheden.

Samenwerking Vlaams-Nederlandse Delta

De Vlaams-Nederlandse Delta is een samenwerkingsnetwerk, waartoe besloten is op de conferentie te Antwerpen op 16 december 2011, van de provincies Antwerpen, Noord-Brabant, Oost-Vlaanderen, West-Vlaanderen, Zeeland en Zuid-Holland. In goede samenwerking met de steden, zeehavens, bedrijfsleven en kennisinstellingen willen zij de projecten, die noodzakelijk zijn voor de economisch-logistieke ontwikkeling van de regio, faciliteren. In de Analyse Delta 2040, opgesteld door de Universiteit van Antwerpen en de Erasmus Universiteit te Rotterdam zijn de ontwikkelingen van de Delta als competitieve en duurzame regio geschetst. Jaarlijks in december organiseert het netwerk een conferentie waar de resultaten van het afgelopen jaar centraal staan.

Binnen de Vlaams-Nederlandse Delta bestaat sinds 2010 het DelTri Platform. De missie van het DelTri Platform is te komen tot een Maritieme en Logistieke Topregio. DelTri staat voor het samenwerkingsverband tussen Rotterdam, Drechtsteden en West-Brabant, waarin drie urgente opgaven (economie, bereikbaarheid en leefkwaliteit) door middel van tripartiete samenwerking (overheid, marktpartijen en maatschappelijke organisaties) worden opgepakt. Vanuit (West-)Brabant zijn onder andere Regio West-Brabant (RWB), Havenschap Moerdijk, Kamer van Koophandel en Provincie Noord-Brabant partners.

5.3 Stand van zaken

In deze paragraaf staat beschreven waar we nu staan en wat we al doen.

Algemeen

Ondernemers op Zeehaven- en Industrierrein Moerdijk beoordelen het ondernemingsklimaat met een 6,8. Van deze ondernemers geeft 88% anno 2011 aan over voldoende ruimte te beschikken. 12% heeft onvoldoende ruimte. 31% verwacht in de komende twee jaar meer ruimte nodig te hebben. Opvallende resultaten over het Zeehaven- en Industrierrein Moerdijk zijn:

- De bereikbaarheid met openbaar vervoer wordt met een onvoldoende beoordeeld (cijfer: 2,5);
- Ondernemers op het Zeehaven- en Industrierrein hebben relatief meer last van criminaliteit in vergelij-

king met alle ondernemers in Moerdijk (22% op het terrein, 11% van het totaal);

- Ondernemers op het Zeehaven- en Industrierrein hebben in vergelijking met andere ondernemers relatief vaak contact met de gemeente.

Havenschap Moerdijk

Gemeente Moerdijk is met Provincie Noord-Brabant deelnemer in de gemeenschappelijke regeling Havenschap Moerdijk en maakt deel uit van het Dagelijks Bestuur en de Raad van Bestuur. Havenschap Moerdijk heeft tot taak het beheren, exploiteren en ontwikkelen van Zeehaven- en Industrierrein Moerdijk. Eind 2008 hebben gemeenteraad en Provinciale Staten een principbesluit tot verzelfstandiging van Havenschap Moerdijk genomen. Op 4 november 2010 heeft de Raad van Bestuur van Havenschap Moerdijk besloten om de ver-

zelfstandiging voorlopig te stoppen en besluitvorming daarover uit te stellen tot uiterlijk 2015.

Gebiedsontwikkeling Moerdijk MeerMogelijk (2009)

Moerdijk MeerMogelijk bestaat uit negen plannen die samen kansen bieden voor de economie en de leefomgeving. In juli 2009 tekenden gemeente Moerdijk, provincie Noord-Brabant en Rijk een bestuursovereenkomst om deze plannen te kunnen realiseren. De brede gebiedsontwikkeling Moerdijk MeerMogelijk heeft de volgende doelstellingen:

- Het creëren van ruimte voor economie (regionaal en bovenregionaal) door optimaal gebruik te maken van het bestaande industriegebied (intensivering en herstructurering) en door het realiseren van het Logistiek Park Moerdijk;

Spil van het hoogwaardig logistiek- en industrieel knooppunt in de gemeente Moerdijk is Zeehaven- en Industrierrein Moerdijk.

- Het verbeteren van de kwaliteit van de leefomgeving op andere locaties binnen de gemeente Moerdijk, door daar met name in te zetten op versterking van de leefbaarheid, het milieu en de ruimtelijke kwaliteit.

Havenstrategie Moerdijk

In 2012 en 2013 wordt de Havenstrategie Moerdijk opgesteld. Dit doet de gemeente in samenwerking met het Havenschap en de Provincie Noord-Brabant. Doelstelling van het project Havenstrategie is het gezamenlijk realiseren van een eenduidige en breed gedragen Havenstrategie voor de toekomstige positie van de haven van Moerdijk door gemeente, provincie en Havenschap. Hiermee wordt de koers voor de haven bepaald en een duidelijke richting ingezet. Dit project is bepalend voor de invulling van het thema hoogwaardig logistiek en industrieel knooppunt Moerdijk, omdat de haven hier een belangrijke rol in heeft.

Duurzame Verbindingen Moerdijk (2011)

In 2011 is vervolg gegeven aan de samenwerking tussen partijen die betrokken zijn bij het verduurzamen van het Zeehaven- en Industrierrein Moerdijk. Gemeente Moerdijk, Provincie Noord-Brabant, Havenschap Moerdijk, Bedrijvenkring Industrierrein Moerdijk (BIM), Waterschap Brabantse Delta en Rijkswaterstaat Zuid-Holland hebben hiertoe een intentieovereenkomst getekend. Deze partijen streven naar een toonaange-

vend duurzaam Zeehaven- en Industrierrein Moerdijk. De volgende ambities worden nagestreefd: duurzame koppelingen voor uitwisseling reststromen, duurzame bedrijfsvoering, duurzame inrichtingen en ontsluiting door gezamenlijke infrastructuur, sociale duurzaamheid door harmonie met de omgeving.

Veiligheid

Met name veiligheid op het haven- en industrierrein is van groot belang om omwonenden en werknemers niet aan onaanvaardbare risico's bloot te stellen en staat daarom hoog in het vaandel. De afgelopen periode is veel in gang gezet en zijn goede resultaten geboekt. Veiligheidspartners hebben een intentieovereenkomst getekend en hebben een gezamenlijk actieprogramma opgesteld. Relevante ontwikkelingen op het gebied van veiligheid zijn bijvoorbeeld de brandweerkazerne op het terrein, Handhavingsteam in samenwerking met provincie op het terrein, Stuurgroep Veiligheid en de Integrale Herziening Bestemmingsplan Moerdijk. Ook gezondheidszorg in relatie tot Zeehaven- en Industrierrein Moerdijk staat op de agenda.

Een belangrijke ontwikkeling op het gebied van veiligheid is bijvoorbeeld de komst van de brandweerkazerne.

5.4 Hoofdoelen

Ambitie

Hoogwaardig logistiek- en industrieel knooppunt; bereikbaar, veilig en duurzaam.

Doelstellingen

H1

Duurzame benutting van de economische kansen van de haven

Spil van het hoogwaardig logistiek- en industrieel knooppunt in de gemeente Moerdijk is Zeehaven- en Industrierrein Moerdijk. Een duurzame, veilige en goed bereikbare haven is hierbij het algemene uitgangspunt. De Havenstrategie Moerdijk moet antwoord geven op de vraag welke positie Moerdijk wil innemen in de Vlaams-Nederlandse Delta. Deze doelstelling kan niet los gezien worden van de doelstellingen gericht op 'de economische basis op orde'. Het benutten van de economische kansen die de haven biedt heeft immers zijn weerslag op de hele Moerdijkse economie. De Paraplunota Leefomgeving gaat in op de milieudoelstellingen van de gemeente die in dit kader relevant zijn.

H2

Sterke speerpuntsectoren biobased economy, maintenance, logistiek

De regio West-Brabant kan en wil zich onderscheiden met de speerpuntsectoren Biobased Economy, Maintenance en Logistiek, zoals opgenomen in de Strategische Agenda West-Brabant. Versterken van de positie op alledrie de speerpuntsectoren is kansrijk voor Moerdijk. Naast het Zeehaven- en Industrierrein Moerdijk met de multimodale ontsluiting en de multinationals, zijn ook de agrarische sector en het lokale midden- en kleinbedrijf belangrijk voor het versterken van de speerpuntsectoren, met binnen biobased economy speciale aandacht voor het terugdringen van het gebruik van fossiele grondstoffen en bevorderen van het gebruik van duurzame en groene energie en grondstoffen (zie ook Paraplunota Leefomgeving).

6

UITVOERINGS- STRATEGIE

6.1 Inleiding

Op basis van de in deze nota gestelde strategische doelen heeft het college een uitvoeringsstrategie ontwikkeld. In dit hoofdstuk zijn de hoofdlijnen hiervan beschreven. Een schematische weergave van de uitvoeringsstrategie, met beoogde resultaten, staat opgenomen in de bijlage “totaaloverzicht uitvoeringsstrategie”.

6.2 Doel

Het doel van de uitvoeringsstrategie is om de strategische doelen te vertalen in concrete maatregelen die een bijdrage leveren aan de realisatie van een toekomstbestendig economisch klimaat. Samen met de doelen en uitvoeringsmaatregelen uit de paraplu-nota's Leefomgeving en Maatschappij wordt toegewerkt naar een duurzame leef-, woon- en werkomgeving, waarbij steeds gezocht wordt naar de onderlinge balans.

6.3 Thema's

De uitvoeringsstrategie is onderverdeeld in de thema's die in deze nota zijn uitgewerkt: de economische basis op orde, levendige kernen, toeristische bestemming Moerdijk en hoogwaardig logistiek- en industrieel knooppunt Moerdijk.

Algemeen

Er zijn twee onderdelen van de uitvoeringsstrategie die gelden voor alle thema's:

- *Marketing en communicatie:* Gemeente Moerdijk wil zich profileren als aantrekkelijke gemeente om te wonen, te werken en te recreëren. Profilering van gemeente Moerdijk richting ondernemers, toeristen en (potentiële) bewoners en werknemers wordt op planmatige wijze opgepakt, waarbij de duurzaamheidsdoelen van de gemeente (leefomgeving, economisch klimaat en maatschappij) op integrale wijze worden meegenomen. Een goede communicatie tussen gemeente en ondernemers maakt hier deel van uit.
- *Onderzoek en Statistiek:* Er zijn veel gegevens en statistieken aan de hand waarvan duurzame economische ontwikkeling gemeten kan worden. Het verder ontwikkelen van onderzoek & statistiek binnen de gemeente is nodig om tot een goede economische monitor te komen, aan de hand waarvan economische ontwikkeling gevolgd kan worden en doelstellingen en uitvoering zo nodig kunnen worden bijgesteld.

Versterking van de regionale speerpuntsectoren, die ook in Moerdijk sterk vertegenwoordigd zijn, gebeurt via deelname in en samenwerking met Havenschap Moerdijk, Regio West-Brabant en Rewin.

Thema: De economische basis op orde

De gemeente schept de randvoorwaarden waarbinnen ondernemers kunnen ondernemen. Het uitvoeren van wettelijke taken op het gebied van vergunningverlening en handhaving en het beheer van de openbare ruimte, behoort daarbij tot de reguliere, wettelijke taken van de gemeente. De vorming van de Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant en de inrichting van het Klant Contactcentrum (KCC) maken hier deel van uit. Een andere wettelijke taak waar de komende jaren op moet worden ingespeeld betreft bijvoorbeeld de Wet Werken naar Vermogen, waarvan de intentie is dat iedereen naar zijn of haar mogelijkheden aan het werk zal zijn. Naast deze wettelijke taken vindt de uitvoering van het thema 'de economische basis op orde' plaats via de volgende lijnen:

- **Voldoende passende ruimte om te ondernemen:**
Om tijdig voldoende passende ruimte om te ondernemen te bieden, zorgt de gemeente voor inzicht in de ruimtebehoefte van bedrijven, waar de bedrijventerreinopgave en -planning op wordt gebaseerd. Om de lokale bedrijventerreinen beter te benutten, worden in nauwe samenwerking met het bedrijfsleven bedrijventerreinenprogramma's opgesteld en uitgevoerd. Dit gebeurt op kernniveau, via een gebiedsgerichte benadering. In bestemmingsplannen wordt aangegeven waar welke bedrijfsfuncties mogelijk gemaakt worden, vanuit de gedachte 'het juiste bedrijf op de juiste plek'. In de uitvoeringsstrategie worden de volgende fasen onderscheiden:
 - Voorbereidende en kaderstellende maatregelen: planmatige aanpak op basis van inzicht in de ruimtebehoefte (kwantitatief en kwalitatief) en regionale afstemming. Heldere toetsingskaders, vertaald in bestemmingsplannen. Hierbij is tevens aandacht voor kwalitatieve aspecten, zoals bereikbaarheid (bijvoorbeeld monitoring afwikkeling wegennet) en veiligheid (bijvoorbeeld nota fysieke veiligheid).
 - Realisatie van voldoende passende ruimte: projecten op het gebied van herstructurering en ontwikkeling van bedrijventerreinen, toepassen van selectief uitgiftebeleid gericht op het juiste bedrijf op de juiste plek⁶, borging in het grondbeleid van de gemeente en maatregelen op bijvoorbeeld het gebied van bereikbaarheid en bewegwijzering.
 - Beheer en onderhoud bedrijfsomgeving: uitvoering regulier Beheer & Onderhoudsprogramma en meenemen kwaliteitseisen onderhoud in locatieontwikkelingsovereenkomsten met projectontwikkelaars.
- **Goede aansluiting tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt:**
Om vraag en aanbod op de arbeidsmarkt beter op elkaar aan te sluiten, werkt de gemeente op gemeentelijk en regionaal niveau samen met bedrijfsleven

en onderwijsinstellingen, zodat het onderwijsaanbod beter wordt afgestemd op de behoefte van het bedrijfsleven en we ook naar de toekomst toe voldoende gekwalificeerd personeel kunnen garanderen. De gemeente vervult daarbij primair een faciliterende rol. Daarnaast zet de gemeente in op arbeidstoeleidingstrajecten van mensen met een achterstand tot de arbeidsmarkt, ook in samenwerking met regionale partners.

- **Goede dienstverlening voor bedrijven:**
Een belangrijk deel van de uitvoeringsstrategie maakt deel uit van eerder genoemde wettelijke ontwikkelingen. Regulier overleg met de ondernemersverenigingen behoort tot de reguliere werkzaamheden, waarbij de organisatiegraad van het bedrijfsleven speciale aandacht heeft. In het kader van dienstverlening faciliteert de gemeente ontmoetingen tussen ondernemers, door bijvoorbeeld de organisatie van het jaarlijkse Ondernemersontbijt en medewerking aan het Ondernemersgala. Daarnaast zet de gemeente in op betere communicatie met en informatievoorziening voor ondernemers, bijvoorbeeld door meer overzicht te scheppen in regels voor (horeca)ondernemers in de vorm van een checklist. Tot slot faciliteert de gemeente startende ondernemers.
- **Maatschappelijk verantwoord ondernemerschap:**
De gemeente vervult hierbij een voorbeeldfunctie en zet richting ondernemers in op bewustwording van het belang van maatschappelijk verantwoord ondernemerschap, via gemeentelijke communicatie in het algemeen, via reguliere bijeenkomsten en overleggen tussen gemeente en bedrijfsleven en via bedrijfsbezoeken.

⁶ Volgens de systematiek van de Ladder voor Duurzame Verstedelijking (voorheen SER-ladder) van het Ministerie van I&M (oktober 2012).

Thema: Levendige kernen

Het beheer en onderhoud van de openbare ruimte in de kernen en in het bijzonder de centra van de kernen behoort tot de reguliere werkzaamheden van de gemeente, evenals het scheppen van ruimtelijke kaders via bestemmingsplannen. Via projecten wordt een impuls gegeven aan de kwaliteit en aantrekkelijkheid van de centra van Zevenbergen, Fijnaart en Klundert. Daarbij wordt samengewerkt met de ondernemers, met name op het gebied van detailhandel en horeca. Via evenementenbeleid en -instrumentarium worden initiatieven voor evenementen die een meerwaarde leveren aan de levendigheid van de kernen en aan de toeristisch-recreatieve doelstellingen van de gemeente gestimuleerd. De gemeente doet dit vanuit een faciliterende rol. Daarbij wordt samenwerking tussen ondernemers, maatschappelijke organisaties en verenigingsleven gestimuleerd. Goed ondernemerschap is primair een verantwoordelijkheid van de ondernemers zelf, maar de gemeente kan ondernemers in contact brengen met organisaties zoals kamer van koophandel en Hoofdbedrijfschap Detailhandel, die ondernemersprojecten organiseren.

Thema: Toeristische bestemming Moerdijk

Op het gebied van toerisme en recreatie wordt verder uitvoering gegeven aan het Ontwikkelingsplan Waterrijk Moerdijk (2011), het Plan Waterland, gericht op het verbeteren van vaarroutes, oeverfaciliteiten en bereikbaarheid van het water, en het Fiets- en Wandelpadenplan. Samenwerking met toeristische, maatschappelijke en culturele partners, zowel op Moerdijkse schaal, als regionaal staat centraal om het toeristische recreatieve aanbod en de informatievoorziening hiervoor op een hoger plan te tillen. Slim verbinden is hierbij het motto.

Thema: Hoogwaardig logistiek- en industrieel knooppunt Moerdijk

Naast reguliere taken, zoals ook beschreven bij het thema “de economische basis op orde”, voert de gemeente aanvullende werkzaamheden uit om de economische potenties die de haven biedt op duurzame wijze te benutten. Belangrijk richtinggevend kader, met uitvoeringsstrategie, is de Havenstrategie Moerdijk, die momenteel wordt opgesteld met Provincie Noord-Brabant en Havenschap Moerdijk. Tegelijkertijd wordt verder uitvoering gegeven aan de Gebiedsontwikkeling Moerdijk MeerMogelijk, waar onder andere de ontwikkeling van Logistiek Park Moerdijk en Stationsgebied Lage Zwaluwe en de intensivering van het ruimtegebruik op Zeehaven- en Industrierrein Moerdijk deel van uitmaken. Ontwikkeling, exploitatie en beheer van Zeehaven- en Industrierrein Moerdijk gebeurt door Havenschap Moerdijk, waar gemeente Moerdijk in deelneemt. In lijn met de Paraplunota Leefomgeving wordt verder uitvoering gegeven aan het Meerjarenprogramma Duurzame Verbindingen Moerdijk, waarbij het mogelijk maken van het uitwisselen van reststromen, zoals CO₂ en warmte, tussen bedrijven prioriteit heeft. Versterking van de regionale speerpuntsectoren die ook in Moerdijk sterk vertegenwoordigd zijn, gebeurt via deelname in en samenwerking met Havenschap Moerdijk, Regio West-Brabant en Rewin. Aansluiting bij de regionale stuurgroepen en projecten maakt hier deel van uit. Belangrijke regionale partners daarbij zijn het bedrijfsleven, gemeenten en onderwijs- en kennisinstellingen, zoals bijvoorbeeld Dinalog, Avans Hogeschool en Maintenance Education Consortium.

BIJLAGE

TOTAALOVERZICHT UITVOERINGSSTRATEGIE

ALGEMEEN

Doelen

Uitvoeringsstrategie

Resultaat

Diverse

- Opstellen en uitvoeren Marketing- en communicatiestrategie Moerdijk
- Versterken 'onderzoek en statistiek' op economisch gebied
- Beter imago en meer (positieve) naamsbekendheid
- Beter waardering ondernemers voor ondernemingsklimaat
- Economische monitor op basis waarvan voortgang gevolgd kan worden en zo nodig kan worden bijgestuurd

BASIS OP ORDE

Nummer
Doelen
Uitvoeringsstrategie

B1

Voldoende passende ruimte om te ondernemen

- Inzicht in ruimtebehoefte bedrijfsleven, kwantitatief en kwalitatief (periodiek)
- Uitwerken ruimte voor bedrijven bij planvorming en bestemmingsplannen, met oog voor zorgvuldig ruimtegebruik
- Monitoring afwikkeling wegennet
- Aanpak bereikbaarheid landelijk gebied
- Toetsingskader ruimtelijke mogelijkheden agrarische sector
- Betrekken randvoorwaarden bereikbaarheid, veiligheid, milieu bij planvorming en uitvoering
- Regionale afstemming bedrijventerreinenagenda
- Bedrijventerreinenprogramma voor lokale bedrijventerreinen met bedrijven
- Realisatie uniforme bewegwijzering lokale bedrijventerreinen
- Ontwikkeling en herstructurering bedrijventerreinen, met oog voor kwaliteit, beheer en onderhoud
- Selectieve uitgifte bedrijventerrein, gericht op juiste bedrijf op juiste plek, ook als voorwaarde voor ontwikkelaars
- Toepassen instrument 'strategisch grondbeleid'
- Beheer bedrijfsomgeving ism bedrijfsleven
- Opzet vastgoedmonitor (i.s.m. regio)
- Minimaal behoud werkgelegenheid bedrijventerreinen
- Betere kwaliteit en waarde bedrijventerreinen
- Uniforme bewegwijzering bedrijventerreinen
- Waardering ondernemers voor ruimtelijk beleid en bereikbaarheid

Resultaat

Nummer Doelen Uitvoeringsstrategie	B2 Goede aansluiting tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt • Planvorming en uitvoering 3O-samenwerking Moerdijk (ondernemers-onderwijs-gemeente), ook met regionale partners • Aanpak arbeidsparticipatie van o.a. reïntegratiedoelgroepen • Regionale aanpak invoering Participatiewet (io) • Verder ontwikkelen (regionale) werkplein • Ontsluiten en benutten werkloos werkzoekendenbestand (kwantitatief en kwalitatief) • Vervolg aanpak herstructurering sociale werkvoorziening • Continueren werkgelegenheidsproject Moerdijk
Resultaat	• Verbetering vacaturegraad • Toename arbeidsparticipatie
Nummer Doelen Uitvoeringsstrategie	B3 Goede dienstverlening voor bedrijven • Inrichting klantcontact, waaronder KCC, met oog voor 'backoffice-lijnen' • Omgevingsdienst gericht op goede dienstverlening en meedenkende overheid; vergunning én handhaving • Servicegericht toezicht en handhavingssysteem • Faciliteren startende ondernemers • Faciliteren contacten tussen ondernemers en kennisinstellingen en intermediaire organisaties • Organiseren netwerkbijeenkomsten, zoals Ondernemersontbijt • Verbetering informatie voor (horeca)ondernemers over vergunningen en procedures (bijvoorbeeld checklist) • Inkoopbeleid met mogelijkheden lokaal bedrijfsleven • Pro-actief informeren over onderwerpen die ondernemers raken
Resultaat	• Toename waardering ondernemers gemeentelijke dienstverlening • Goed functionerend klantcontact • Meer startende ondernemers • Verminderde regeldruk voor ondernemers
Nummer Doelen Uitvoeringsstrategie	B4 Maatschappelijk verantwoord ondernemerschap (mvo) • Aanpak sociale veiligheid met ondernemers (bijvoorbeeld Kwaliteitsmeter Veilig Uitgaan) • Stimuleren bewustwording maatschappelijk verantwoord ondernemen bij bedrijfsleven • Voorbeeldfunctie gemeente (zie Paraplunota Leefomgeving)
Resultaat	• Vergroot bewustzijn ondernemers t.a.v. mvo

LEVENDIGE KERNEN

Nummer
Doelen
Uitvoeringsstrategie

K1

Sterke centrumfunctie

- Realisatie centrumprojecten Zevenbergen, Fijnaart en mogelijk Klundert
- Bevorderen overleg en samenwerking centrumpartners
- Opstellen en uitvoeren gebiedsplannen, met aandacht voor centrumfunctie en voorzieningenniveau
- Toetsingskader en bestemmingsplan
- Aanpak bereikbaarheid en parkeren

Resultaten

- Waardering burgers
- Behoud aanbod detailhandel en horeca, met goede branchering

Nummer
Doelen
Uitvoeringsstrategie

K2

Activiteiten en evenementen

- Stimuleren samenwerking tussen ondernemers, maatschappelijke organisaties en verenigingsleven
- Evenementenbeleid en -instrumentarium
- Opstellen en uitvoeren gebiedsplannen, met aandacht voor centrumfunctie en voorzieningenniveau

Resultaten

- Waardering burgers voor aanbod activiteiten en evenementen
- Meer bezoekers door evenementen en activiteiten

Nummer
Doelen
Uitvoeringsstrategie

K3

Toekomstbestendige detailhandel

- Aanvalsplan toekomstbestendige detailhandel (incl. winkeltijden)
- Faciliteren samenwerking en overleg met ondernemers en organisaties zoals kamer van koophandel en Hoofdbedrijfschap Detailhandel t.b.v. gerichte ondernemersaanpak

Resultaten

- Behoud aanbod detailhandel met goede branchering

TOERISTISCHE BESTEMMING

Nummer

Doelen

Nummer

Doelen

Nummer

Doelen

Uitvoeringsstrategie

Resultaten

T1

Sterke band met water

T2

Benutten cultuurhistorie

T3

Benutten groene kwaliteiten

- Samenwerking toeristisch-recreatieve, culturele en maatschappelijke organisaties t.b.v. slimme verbindingen
- Uitvoering Plan Waterrijk; recreatieve ontsluiting Willemstad en Moerdijk, o.a. aansluiting op regionaal pontjesnetwerk (inbreng Waterpoort)
- Toeristische promotie en informatievoorziening i.s.m. partners (relatie marketing- en communicatiestrategie)
- Regionale samenwerking toeristische partners, inclusief Regio West-Brabant (RWB)
- Creëren van een sterke, samenhangende toeristische infrastructuur
- Tvenementenbeleid en -instrumentarium
- Toeristische monitor
- Meer toeristische overnachtingen
- Betere waardering toeristisch-recreatief aanbod door toeristen en burgers
- Toename toeristische bestedingen

TOERISTISCHE BESTEMMING

Nummer
Doelen
Uitvoeringsstrategie

T1

Sterke band met water

- Uitvoering Plan Waterland, in samenwerking met regionale partners (ook Mark-Dintel-Vliet)
- Verbeterde vaarroutes, oeverfaciliteiten en bereikbaarheid van water

Resultaten

Nummer
Doelen
Uitvoeringsstrategie

T2

Benutten cultuurhistorie

- Monumentenbeleid
- Cultuurtoeristisch ontwikkelingsplan Willemstad
- Toeristische benutting forten

Resultaten

- Betere toeristische ontsluiting cultuurhistorisch erfgoed
- Betere waardering toeristen en recreanten voor cultuurhistorisch aanbod

Nummer
Doelen
Uitvoeringsstrategie

T3

Benutten groene kwaliteiten

- Toeristisch-recreatieve mogelijkheden (dagrecreatie, verblijfsrecreatie, toeristische infrastructuur) inbedden in bestemmingsplan buitengebied
- Realisatie fiets- en wandelpadenplan

Resultaten

- Versterkt verblijfsrecreatief aanbod buitengebied
- Versterkt dagrecreatief aanbod buitengebied
- Beter aanbod toeristische-recreatieve infrastructuur

HOOGWAARDIG LOGISTIEK- EN INDUSTRIEEL KNOOPPUNT

Nummer
Doelen
Uitvoeringsstrategie

H1

Duurzame benutting economische kansen haven

- Havenstrategie Moerdijk
- Participatie in Havenschap Moerdijk
- Meerjarenprogramma Duurzame Verbindingen Moerdijk (DVM)
- Gebiedsontwikkeling Moerdijk MeerMogelijk (o.a. Logistiek Park Moerdijk)
- Integraal veiligheidsbeleid + uitvoering
- Planologische borging
- Omgevingsdienst gericht op goede dienstverlening en meedenkende overheid; vergunning én handhaving
- 3O samenwerking Moerdijk
- Versterken positie in/met Vlaams-Nederlandse Delta, Deltri en andere havens

Resultaten

- Waardering ondernemingsklimaat ondernemers op Zeehaven- en Industrierrein Moerdijk
- Realisatie intensiveringsopgave Zeehaven- en Industrierrein Moerdijk (onderdeel Moerdijk MeerMogelijk)
- Realisatie pijpleidingen voor uitwisseling reststromen (Energyweb)
- Betere vacaturegraad
- Toename aantal vestigingen en werkgelegenheid in speerpuntsectoren

Nummer
Doelen
Uitvoeringsstrategie

H2

Versterking speerpuntsectoren

- Participatie in Regio West-Brabant (RWB) en regionale ontwikkelingsmaatschappij Rewin
- Deelname regionale stuurgroepen en projecten speerpuntsectoren
- Haalbaarheidsstudie Maintenance Value Park Moerdijk ism Rewin, Havenschap en Shell
- 3O-samenwerking Moerdijk
- Faciliteren ontmoetingen tussen ondernemers in (regionale) speerpuntsectoren

Resultaten

- Deelname Moerdijkse bedrijven in projecten speerpuntsectoren
- Toename aantal vestigingen en werkgelegenheid in speerpuntsectoren

BIJLAGE

RELATIE MET DE ANDERE PIJLERS VAN DUURZAAMHEID

De hoofdoelen en uitvoeringsstrategie ten aanzien van de leefomgeving dragen ook bij aan de twee andere pijlers van duurzaamheid, namelijk people (Maatschappij) en planet (Leefomgeving).

Maatschappij

Economische ontwikkeling heeft op verschillende manieren invloed op de maatschappij. Met name de doelstellingen op gebied van arbeidsmarkt en levendige kernen zijn voor de ontwikkeling van de maatschappij van belang. Mensen (aan de onderkant van de arbeidsmarkt) de mogelijkheid geven om te werken en daarmee in hun eigen onderhoud te kunnen voorzien is voor zowel economie als maatschappij van belang.

Levendige kernen realiseren we door een combinatie van maatschappelijke en commerciële voorzieningen. Commerciële voorzieningen in de kernen ondersteunen vaak maatschappelijke doelen, bijvoorbeeld door sponsoring van verenigingen. Levendige kernen waar de boodschappen gedaan kunnen worden zorgen ook voor een prettige leefomgeving, waar mensen graag komen wonen. Dat mensen het prettig vinden om in de gemeente te wonen is weer van belang voor het arbeidspotentieel van de bedrijven binnen de gemeente. Voldoende aanbod op de arbeidsmarkt is immers een belangrijk vestigingscriterium voor bedrijven.

Leefomgeving

Economische ontwikkeling en ontwikkelingen op gebied van een betere leefomgeving versterken elkaar. Een economie die minder afhankelijk is van fossiele brandstoffen staat nu en in de toekomst op voorsprong. Bedrijven zien deze noodzaak ook in toenemende mate; overheid en bedrijfsleven kunnen door samen te werken het transitietempo versnellen.

Een schone, veilige en groene leefomgeving heeft een economische functie omdat dit een belangrijke randvoorwaarde is voor de nieuw vestiging van bedrijven en burgers. De economische waarde van bestaande woningen en bedrijven neemt hierdoor ook toe.

Door reststromen te gebruiken kunnen eigen installaties achterwege blijven en hoeven geen nieuwe fossiele brandstoffen aangewend te worden. Afvalstromen worden zo grondstoffen. Innovatiemogelijkheden en maatschappelijk verantwoord ondernemen bieden toekomstperspectief met name door een positieve uitstraling naar de (woon)omgeving. Vanuit de economische hoek kan een belangrijke (financiële) bijdrage geleverd worden aan het (kunnen) realiseren van een kwalitatieve hoogstaande leefomgeving.

Door energiezuinig gedrag kunnen kosten bespaard worden. Burgers en bedrijven kunnen ook zelf overgaan tot het produceren van duurzame energie en/of gezamenlijk acties ondernemen. Zelf de regie pakken en de revenuen incasseren van de in eigen beheer opgewekte duurzame energie. Een goed voorbeeld daarvan is het particuliere initiatief Energiek Moerdijk.

De Paraplunota Economisch Klimaat
is een uitgave van
Gemeente Moerdijk
Pastoor van Kessellaan 15
4761 BJ Zevenbergen
Postbus 4
4760 AA Zevenbergen
t. 14 0168
e. info@moerdijk.nl
www.moerdijk.nl
www.twitter.com/Moerdijkse_Stem
www.facebook.com/GemeenteMoerdijk

Grafisch ontwerp en realisatie
TIME, Fijnaart - time4u.nl

Fotografie
Gemeente Moerdijk
Havenschap Moerdijk
Fotoclub Moerdijk
Marcel Otterspeer
Paul Martens fotografie (luchtfoto's)

Datum
Juni 2013

Deze nota is gedrukt op FSC-gecertificeerd papier
(papier van verantwoorde herkomst)

Gemeente Moerdijk

Bezoekadres
Pastoor van Kessellaan 15
4761 BJ Zevenbergen

Postadres
Postbus 4
4760 AA Zevenbergen

Telefoon
14 0168

E-mail
info@moerdijk.nl

Deze nota is gedrukt op FSC-gecertificeerd papier
(papier van verantwoorde herkomst)